

PERSBERICHT

Winst en werkgelegenheid in mkb hard onderuit

MKB-Nederland: extra maatregelen kabinet kunnen niet wachten

De gevolgen van de kredietcrisis en economische teruggang raken het midden- en kleinbedrijf dit jaar hard en over de volle breedte. De afzet neemt af met 1,5 procent, de winst met 4 procent en de investeringen lopen met 6 procent dramatisch terug. De werkgelegenheid in het mkb daalt naar schatting met 30.000 tot 50.000 arbeidsplaatsen, waarvan een flink deel op het conto komt van de bouw. De groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel komt vrijwel tot stilstand. Dat blijkt uit onderzoek van het EIM in opdracht van MKB-Nederland.

De stemming onder mkb-ondernemers is de afgelopen maanden drastisch omgeslagen. Minder dan 20 procent is nog positief over de ontwikkeling van de eigen omzet op korte termijn. Een jaar geleden was dat nog 70 procent. Niet minder dan 64 procent verwacht dat het economische klimaat dit kwartaal verder zal verslechteren.

Mkb-ondernemers zijn onzeker over de continuïteit van het eigen bedrijf en dat van klanten en leveranciers. Niettemin hebben ze meer vertrouwen in zichzelf dan in collega-bedrijven. Zo'n 58 procent voorziet op dat punt geen problemen voor zichzelf, ruim de helft (54 procent) echter gaat ervan uit dat klanten en/of leveranciers het moeilijk gaan krijgen, zo laat de EIM-peiling in opdracht van MKB-Nederland zien.

Werkgelegenheid

Wat de werkgelegenheid in het mkb betreft maakt het EIM de uiterst voorzichtige berekening dat het aantal banen dit jaar met tenminste 16.000 zal teruglopen. Mede op basis van cijfers van het Economisch Instituut voor de Bouw komt MKB-Nederland tot een schatting van 30.000 tot 50.000 banen. In 2008 kwamen er in het mkb nog 67.000 banen bij. Hoewel de afzet- en productiedaling al eind 2008 is ingezet, zullen de werkgelegenheidseffecten zich pas later dit jaar voordoen; bedrijven zijn pas na enige tijd in staat om hun personeelsbestand aan te passen aan een lagere productie. De krimp van de werkgelegenheid zal in 2010 nog eens substantieel oplopen als economisch herstel uitblijft, aldus de ondernemersorganisatie. Banenverlies zal zich met name voordoen in de bouw, industrie, horeca en detailhandel. Meer dan 80 procent van de mkb-ondernemers verwacht in de eerste maanden van dit jaar geen vacatures meer beschikbaar te hebben.

Afzet, winst en investeringen

De afzet in het mkb loopt dit jaar met 1,5 procent terug. Daarmee scoort het mkb iets minder dan het grootbedrijf, waar de teruggang op 1,25 procent wordt becijferd. Dat verschil heeft vooral te maken met de slechte perspectieven in de bouw, waarin het mkb een groot aandeel heeft. Voor de bouw voorzien de onderzoekers een afzetsdaling van 4,5 procent. Met uitzondering van de zorg en de communicatiesector blijft geen mkb-sector van een krimp gevrijwaard. Zo gaat de afzet in de horeca (opnieuw) flink onderuit, met bijna 4 procent, maar

zal ook de zakelijke dienstverlening het met een teruggang van 1 procent moeten doen. Daar groeide de afzet vorig jaar nog met 3 procent. Door de afnemende consumentenbestedingen (ondanks een daling van de inflatie en de nog gunstige koopkrachtontwikkeling) zal de afzet in de detailhandel met 1,5 procent afnemen, voorspelt het EIM.

De matige afzetperspectieven zetten de winsten dit jaar onder druk en hebben een negatief effect op de investeringen. Na een winststijging van 2,75 procent in 2008 voorziet het EIM dit jaar voor het mkb een winstdaling van 4 procent. Lagere inkooprijzen van grondstoffen en dalende energiekosten zouden die schade nog kunnen beperken. De investeringen vallen met 6 procent fors terug.

De groei van het aantal zelfstandigen zonder personeel valt in 2009 stil. Dat is vooral het gevolg van een lichte daling van het aantal zzp'ers in de bouw.

Uitvoer

Mede onder invloed van de sterke vraaguitval van het Europese achterland en de hoge grondstofprijzen voor producten uit Azië krijgt de wederuitvoer een flinke tik. Na jaren van groei (van meer dan 10 procent) zal die dit jaar met 3 procent afnemen. Ook de binnenlands geproduceerde uitvoer zal terugvallen. Voor het Nederlandse mkb komt die daling naar verwachting uit op 1,25 procent.

Maatregelen

MKB-Nederland vindt mede op grond van deze vooruitzichten dat het kabinet op de kortst mogelijke termijn met maatregelen moet komen om de investeringen op peil te krijgen, de liquiditeit van bedrijven te garanderen en ervoor te zorgen dat het Nederlandse bedrijfsleven straks sterk(er) uit de crisis komt. Het stimuleringspakket dat het kabinet afgelopen vrijdag heeft gepresenteerd, is wat de ondernemersorganisatie betreft niet meer dan een "tussenstap". Zo kunnen investeringen (fiscaal) aantrekkelijker worden gemaakt door een *carry back* van drie jaar bij vervroegde afschrijvingen en een verhoging van de kleinschaligheids-investeringsafstrek (KIA). Om investeringen in duurzaamheid te stimuleren pleit MKB-Nederland voor een aanpassing van de energie-investeringsaftrek. Door daarvan een directe uitkering op het moment van winst te maken in plaats van een aftrekpost achteraf, krijgen bedrijven een tot anderhalf jaar eerder de beschikking over het geld. Ook voelt de ondernemersorganisatie veel voor een 'sloopregeling': een bonus of investeringspremie voor ondernemers die hun oude, vervuilende bestelauto willen inruilen voor een nieuw en schoner exemplaar. Ruim eenderde van de bestelwagens in Nederland (317.000 stuks) zijn negen jaar of ouder.

De overheid zelf kan de economie aanjagen door geplande investeringen in de infrastructuur naar voren te halen. Los van het rijkswegennet liggen ook op regionaal niveau tal van projecten klaar die snel uitgevoerd kunnen worden. De ondernemersorganisatie bepleit een impuls voor de bouwsector, die met 400.000 arbeidsplaatsen en een productie van €48 miljard een economische factor van betekenis is. Het kabinet moet ervoor zorgen dat ook nu 80.000 nieuwe woningen per jaar kunnen worden gebouwd. Om de vraag te stimuleren denkt MKB-Nederland verder aan het (tijdelijk) fiscaal aftrekbaar maken van onderhoud aan bestaande woningen.

Delft, 20 januari 2009

Voor meer informatie: Mieke Ripken, woordvoester, 06 – 11 351 727